

sygn. akt: I C 270/19 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Robert Węgrzyn

Protokolant: stażysta Katarzyna Rydel

po rozpoznaniu 25 kwietnia 2019 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko I. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

SSR Robert Węgrzyn

sygn. akt I C 270/19 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) SA w B. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej I. K. 5.288,51 zł tytułem zwrotu pożyczki wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od 09.11.2018r. do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów postępowania.

(pozew k. 2-3 akt)

Pozwana nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie złożyła wyjaśnień na piśmie ani też ustnie.

(protokół rozprawy, akta sprawy)

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. sąd nie ma obowiązku w uzasadnieniu przedstawiać żądań i stanowisk stron. Stąd też wyżej jedynie w zarysie określono stanowisk powoda i jego żądania.

Stan faktyczny sprawy i dowody, na podstawie których został ustalony.

Powód (...) SA w B. i pozwana I. K. zawarli 28.12.2016r. umowę pożyczki, na mocy której powód pożyczył pozwanej 6.000 zł, na okres 36 miesięcy.

Strony ustaliły, że:

- kwota pożyczki do wypłaty wyniosła 6.000 zł,

- wynagrodzenie prowizyjne (prowizja) należne powodowi wyniosła 4.947 zł,
- opłata przygotowawcza wyniosła 129 zł,
- pożyczka zostanie zwrócona w 36 miesięcznych ratach po 374 zł każda, płatnych do 8-go każdego miesiąca poczynając od września 2016r.,
- w razie opóźnienia w płatności powód będzie naliczał odsetki za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie,
- pozwana będzie miała prawo do „Twojego pakietu – Pakietu Extra”, który uprawniał do:
 - skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie 2 kolejnych terminów płatności,
 - bezpłatnego obniżenia o 50 % maksymalnie 4 rat,
 - przyspieszonej wypłaty pożyczki 10 dni roboczych,
 - otrzymywania powiadomień w formie SMS o terminie wypłaty pożyczki, terminie spłaty raty.
 - umowa określała, że nie skorzystanie z pozwanego z ww. uprawnień nie ma wpływu na cenę pakietu ustaloną na 900 zł,
- w przypadku braku spłaty w terminie powód będzie uprawniony do naliczania odsetek w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie

(dowód: umowa k. 27-31 akt, harmonogram spłat k. 32 akt)

Pozwana nie regulowała w terminie należności wynikających z ww. umowy pożyczki.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Powód oświadczeniem z 09.10.2018r. wypowiedział pozwanej umowę pożyczki, z uwagi na nie regulowanie należności wynikających z umowy.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Pozwana, wg stanu na dzień wypowiedzania umowy, nie spłaciła pożyczki w wysokości 6.506,51 zł.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Pozwana jako strona ww. umowy był „konsumentem”.

(fakt uznany za ustalony)

Przy zawieraniu ww. umowy pozwana podpisała deklarację wekslową (oraz weksel in blanco) zgodnie, z którą w razie braku spłaty w terminie jednej raty i opóźnieniu w jej spłacie ponad 30 dni powód (po uprzednim wezwaniu pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania) wypełnić weksel na sumę zadłużenia.

Pozwana nie spłaciła w terminie jednej raty, a opóźnienie przekroczyło 30 dni.

Powód wypowiedział umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu, a następnie wezwał pozwaną do uregulowania należności.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Powód wypełnił weksel wpisując termin zapłaty na 09.10.2018r. oraz należną kwotę 6.506,51zł.

(dowód: kopia weksla k. 4 akt)

Podstawa prawna wyroku i ocena dowodów

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przepis ten w sposób jasny, precyzyjny określa główne świadczenia stron tj. przeniesienie na własność określonej ilości pieniędzy i obowiązek ich zwrotu. Wszystkie inne obowiązki stron umowy pożyczki nie mogą zatem być uznane za główne świadczenie. Pogląd taki jest powszechny.

Powód zagwarantował sobie w umowie prowizję w wysokości 4.947 zł (82,45% kwoty pożyczki do wypłaty), wynagrodzenie za „Twój pakiet – Pakiet Extra” w wysokości 900 zł (15% kwoty pożyczki do wypłaty) oraz opłatę przygotowawczą 129 zł (2,15% kwoty pożyczki do wypłaty).

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Stosownie z kolei do art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Paragraf 3 wyżej powołanego artykułu stanowi, że jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy, co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Ponadto należy podkreślić, że w sprawie, w której wyłania się nieważność bezwzględna umowy lub poszczególnych jej elementów (art. 58 k.c.) sąd kwestię tę bierze pod rozwagę z urzędu, jako przesłankę swego rozstrzygnięcia. Wyżej wymienione prowizję, wynagrodzenie za „Twój pakiet – Pakiet Extra” sąd uznał za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Powód zastrzegł na swoją rzecz zastrzegł maksymalne odsetki za opóźnienie w razie braku jej zwrotu (wynikające z przepisów obowiązujących w chwili zawierania umowy). Suma prowizji, wynagrodzenia za „Twój pakiet – Pakiet Extra” wyniosła zł, a więc **aż 97,45 %** kwoty wypłaconej w ramach ww. umowy. Okoliczność ta, zdaniem Sądu, uzasadnia stanowisko przedstawione w niniejszym akapicie.

Uznając powyższe ustalenia za błędne należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Stosownie do art. 231 k.p.c. sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). Mając na uwadze okoliczności sprawy, na podstawie art. 231 k.p.c., Sąd przyjął, że pozwana w umowie zawartej z powodem miała status konsumenta.

Zgodnie art. 385¹ § 1 k.c.:

§ 1 postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 3 Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

§ 4 Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Pojęcie „główne świadczenia stron”, w rozumieniu instytucji uregulowanej w powołanym przepisie należy interpretować wąsko, w nawiązaniu do pojęcia elementów umowy przedmiotowo istotnych (essentialia negotii). Przepis art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c., obok postanowień uzgodnionych indywidualnie z konsumentem, nie dopuszcza możliwości uznania za klauzulę niedozwoloną postanowień określających jednoznacznie główne świadczenia stron. Należy podzielić pogląd, że w umowach nazwanych ich essentialia negotii określają niewątpliwie główne świadczenia stron. Brak możliwości uznania ich za postanowienia niedozwolone jest oczywisty także z tego względu, że bardzo trudno sobie wyobrazić, aby nie były one przedmiotem indywidualnych uzgodnień. Określają one bowiem to, co dla stron stosunku najistotniejsze w tym zapłatę określonej sumy pieniężnej tytułem ceny lub wynagrodzenia, o przeniesienie własności lub oddanie do używania oznaczonej rzeczy, czy o wykonanie określonej usługi. Postanowienia oznaczające przedmiot tych świadczeń określają główne świadczenia stron. Poza nimi pozostają klauzule określające na przykład koszty transportu, miejsce i czas wykonania świadczenia, zasady odpowiedzialności czy zakres obowiązku naprawienia szkody (podobnie A.Olejniczak w Komentarzu do KC art. 385⁽¹⁾, w programie LEX). Zatem prowizja, wynagrodzenia za „Twój pakiet – Pakiet Extra” nie stanowiły, zdaniem Sądu, „głównego świadczenia stron” ww. umowy.

Sąd orzekający dokonał oceny umowy zawartej przez strony na podstawie ww. bezwzględnie obowiązujących przepisów (art. 58 k.c. i 385¹ k.c.). Oceny powyższej nie zmienia okoliczność, że powód wypełnił weksel zgodnie z zawartą deklaracją wekslową. Ustawa prawo wekslowe została uchwalona w pierwszej połowie ubiegłego wieku, kiedy nie obowiązywały szczególne regulacje dotyczące konsumentów (np. cytowany art. 385¹ k.c.). Wykładnia przepisów ustawy prawo wekslowe nie może być dokonywana w oderwaniu od obecnie obowiązujących przepisów. Zgodnie bowiem z zasadą wywodzącą się jeszcze z prawa rzymskiego „Lex posterior derogat legi priori,” (ustawa późniejsza uchyla ustawę wcześniejszą).

Umowa łącząca strony miała charakter umowy konsumenckiej, co oznacza że na gruncie niniejszej sprawy zastosowanie miały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 12.05.2011 r. (Dz.U. nr 126, poz. 715 ze zm.).

Zgodnie z art. 36a ust. 1 tej ustawy maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru: $##### \leq (## \times 25\%) + (## \times ##/## \times 30\%)$, w którym poszczególne symbole oznaczają: ##### – maksymalną wysokość poza odsetkowych kosztów kredytu, ## – całkowitą kwotę kredytu, ## – okres spłaty wyrażony w dniach, ## – liczbę dni w roku. Co prawda określone w umowie prowizja i wynagrodzenie za „Twój pakiet – Pakiet Extra” nie przekraczały obliczonej w ww. sposób maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, jednakże okoliczność ta nie wyłącza możliwości uznania powyższych postanowień umownych za sprzecznych z zasadami współżycia społecznego i bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa z uwagi na stan faktyczny niniejszej sprawy. Ustawa o kredycie konsumenckim określa jedynie górną granicę pozaodsetkowych kosztów kredytu. Nie oznacza to, że koszty te o ile mieszczą się w tej granicy, nie podlegają ocenie pod kątem innych bezwzględnie obowiązujących przepisów. Koszty te z jakimi mamy do czynienia w sprawie nie mogą zostać uznane za zgodne z ww. przepisami (art. 58 i 385¹ k.c.) z uwagi na ich wysokość niezależnie od tego, że mieszczą się w granicach określonych w ww. ustawie o kredycie konsumenckim.

Suma prowizji i wynagrodzenia za „Twój pakiet – Pakiet Extra” przekraczała wysokość kwoty dochodzonej pozwem. W takiej sytuacji powództwo zostało oddalone w całości (art. 58, 385¹ k.c.).

Wobec zaistnienia przesłanek z art. 339 k.p.c., wyrok zapadł w formie wyroku zaocznego.